

KLAUSTAR FRANJEVAČKOGA SAMOSTANA U ZADRU

selima (Lacići), a radovi su stranih (*J. A. Schöffl* u Suhopolju), ili domaćih majstora (*I. N. Debeljaković* u Grižićima, 1828). U pravosl. crkvama niz ikonostasa u doba klasicizma rade domaći majstori (Marinci, *J. Nedeljković* i *I. Lončarević*, 1834; Šarengard, *B. Đukić*, 1854–55; Rovišće, 1856). Klasicistički motivi, katkad s figuralnim reljefima, nalaze se na pećima (Poznanovec, Cerje, Gradski muzej u Osijeku). Od kovana se željeza rade rešetke na prozorima (Osijek, kuća u Ul. Zmaja Jove), ograde (Sisak, kuća Mihelčić, 1816; Zagreb, Opatička ul. 18), balkoni (Samobor, zgrada općine, 1825), vrata (luneta na ulazu u biskupsku tvrđavu oko katedrale, u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu). Različiti predmeti, napose za crkvenu upotrebu, uvoze se ili se izrađuju: kadionice, svijećnjaci, relikvijari (srebrni relikvijar zagrebačke katedrale, 1780), pokaznice, kaleži, od kojih su neki ukrašeni sličicama u emajlu (Donja Voća, Đakovo, Krapina). Poznati su radovi zagrebačkih zlatara *M. Ebnera*, *F. Eberhardta*, *V. Lahmanna* i *J. M. Lannera*, te Varaždinca *J. Kunića*.

LIT.: *A. Schneider*, Perivoji, vrtovi i šetališta u starom Zagrebu, Narodna starina, 1930, 20. — *J. Bösendorfer*, Structura novae Domus Curialis, Osječki zbornik, 1942, 1. — *M. Stahuljak*, Nadgrobni spomenici sv. Jurja u Zagrebu, Hrvatska prošlost, 1943, 4. — *K. Prijatelj*, Les monuments français de Split et de Trogir, Annales de l'Institut français de Zagreb, 1945, 26–27. — *C. Fisković*, Artistes français en Dalmatie, ibid., 1946, 28–29. — *D. Pinterović*, Povijest namještaja ilustrirana primjerima muzeja Slavonije, Osijek 1952. —

F. KLEIN, zgrada u Mesničkoj ul. u Zagrebu

L. Dobronić, Kovane rešetke na arhitektonskim spomenicima sjeverne Hrvatske od gotike do bidermajera, Arhitektura, 1953, 4. — *G. Jurišić*, Bartol Felbinger i gradnja dvora Januševac, Peristil, 1954, 1. — *K. Firingner*, Likovna umjetnost u Osijeku u XVIII i poč. XIX st., Tkalčićev zbornik, I, Zagreb 1955. — *I. Petricoli*, Stara nadbiskupska palača u Zadru, ibid., 1955. — *A. Horvat*, Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Medimurju, Zagreb 1956. — *B. Misita-Katušić*, Kratak pregled arhitekture Osijeka kroz tri stoljeća, Osječki zbornik, 1956, 5. — *I. Bach*, Srebrno posuđe, rad zagrebačkog zlatara prije 150 godina, Vijesti MK, 1957, 6. — *D. Jurman-Karaman*, Klasicistički arhitektonski objekti Maksimira, Iz starog i novog Zagreba, I, Zagreb 1957. — *A. Simić-Bulat*, Zbirka minijatura u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu, Tkalčićev zbornik, II, Zagreb 1958. — *K. Prijatelj*, Splitski slikari XIX stoljeća (katalog), Split 1959. — *D. Jurman-Karaman*, Maksimirski vidikovac i njegovi oblikovni elementi, Bulletin JAZU, 1959, 2. — *A. Horvat*, O baroknom klasicizmu u Pogančecu, ibid., 1960, 2–3. — *K. Prijatelj*, Prilog dalmatinskom slikarstvu prošlog stoljeća, Prilozi – Dalmacija, 1963. — *Isti*, Klasicistički slikari Dalmacije, Split 1964. — *L. Dobronić*, Bartol Felbinger i zagrebački graditelji njegova doba, Zagreb 1971. — *Ista*, Dvorac Golubovec, Zagreb 1972. — *B. Vizintin*, Istra u grafici 19. stoljeća, ŽU, 1972, 17. — *D. Cvitanović*, Bartol Felbinger i mogućnost njegova utjecaja na postbaroknu sakralnu arhitekturu Banije, Radovi Arhiva JAZU, 1973, 2. — *D. Baričević*, Ivan Martin Gigh, »stukador« zagrebačkog biskupa M. Vrhovca, ibid. — *I. Lentić-Kugli*, Varaždin nakon požara 1776. godine, Zagreb 1973. — *D. Cvitanović*, Parohijska crkva sv. Nikole u Karlovcu i njezin graditelj Josip Štiller, ZLU, 1974. — *V. Radauš*, Spomenici Slavonije XVI–XIX stoljeća, Zagreb 1975. — *S. Piplović*, Arhitekt Giannantonio Selva i klasicizam u Dalmaciji, Peristil, 1975, 18–19. — *D. Keckemet*, Hrvatski klasicistički arhitekt Vicko Andrić, Zbornik radova II. kongresa Saveza društva povjesničara umjetnosti SFRJ, Celje 1978. — *A. Horvat*, O klasicističkoj arhitekturi sjeverne Hrvatske, ibid. — *M. Stagličić*, Osvrt na arhitekturu i urbanizam klasicizma u Zadru, ibid. — *Ista*, Klasicist Valentino Presani u Dalmaciji, Peristil, 1979, 22. — *O. Švajcer*, Klasicistički i bidermajerski portreti u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku, ŽU, 1979, 28. — *M. Stagličić*, Neostilska arhitektura u zadrskoj regiji, Prilozi – Dalmacija, 1985. — *A. Fazinić*, O gradnji župne crkve u Veloj Luci 1846–1848. g., ibid. — *K. Prijatelj*, Slikarstvo u Dalmaciji 1784–1884, Split 1989. — *B. Vizintin*, Umjetnička Rijeka XIX. stoljeća, Rijeka, 1993. A. Ht.

KLAUDUS, Rudolf, slikar (Šuševu [Nebersdorf] u Gradišću, 19. X. 1895 – Željezno [Eisenstadt] u Gradišću, 26. III. 1979). Studirao na Grafičkom zavodu u Beču 1919–23. i na Akademiji u Zagrebu gdje je diplomirao 1926 (V. Becić). Bio je profesor crtanja (1926–36) i nadzornik hrv. škola u Gradišću 1936–38. i 1945–60. Bavio se i novinarstvom i publicistikom; bio je član užeg uredništva »Hrvatskih novina« (od 1922), pokrenuo tjednik »Naše selo« (1947), jedan od osnivača lista »Mladost« (1955), objavljivao mnoge članke o problemima Gradišćanskih Hrvata. God. 1956. osnovao je Grupi gradišćanskih umjetnika.

Slikao je na postsezanovski i postimpresionistički način krajolike svojega Gradišća (*Kuće na jezeru*, *Brežuljci s kućama*, *Jesen*, *Kuća u vrtu*, *Gornja Pulja*, *Kamenolom*, sve 1960–65). Izlagao je od 1927. na tridesetak izložaba u Austriji, Zagrebu, Čakovcu, Bukureštu, Bonnu i Passauu.

LIT.: Umjetnost Gradišća (katalog), Zagreb 1965. — *S. Krpan*, Gradišćanski portreti, Zagreb 1988. R.

KLAUSTAR, četverokutno (kvadratično ili pravokutno) dvorište u unutrašnjosti samostana. U središnjemu je dijelu potpuno otvoreno a na

